بررسی رضایتمندی و یادگیری دانشجویان کارشناسی بهداشت محیط از بکارگیری الگوی طرح تدریس اعضای تیم (TMTD) درس کنترل بهداشتی اماکن تهیه، توزیع و نگهداری مواد غذایی یک مطالعه اقدام پژوهی

نویسندگان: دکتر معصومه روانی پور*[1]، دکتر آزاده عازمیان[2]، دکتر مریم روانی پور[3]

[1]* استادیار گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت و تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران (نویسنده مسئول: ravan.mas@gmail.com)

[2] استادیار آموزش پزشکی، مرکز توسعه آموزش، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران

[3] استاد گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران

مقدمه و هدف:

روش های تدریس همیشه با تغییر نیاز های دانشجویان همگام نیست. با این وجود اساتید خلاق معمولاً بدنبال روش هایی هستند که ضمن افزایش یادگیری، انگیزه فراگیران نیز برای یادگیری ارتقا دهد. ایجاد محیط یادگیری دانشجو محور و استفاده از روش های تدریس گروهی میتواند فراهم کننده توانمندی دانشجویان در یادگیری بهتر باشد.

هدف این مطالعه تعیین رضایتمندی و یادگیری دانشجویان مهندسی بهداشت محیط از بکارگیری الگوی طرح تدریس اعضای تیم درس کنترل بهداشتی اماکن تهیه، توزیع و نگهداری مواد غذایی بود.

روش کار:

پژوهش حاضر یک مطالعه اقدام پژوهی و جامعه هدف دانشجویان مقطع کارشناسی مهندسی بهداشت محیط بود که بدنبال درخواست برای داشتن کلاس های پویاتر و بدلیل ماهیت ملموس مباحث درسی، چهار جلسه از کل جلسات درس کنترل بهداشتی اماکن و نگهداری مواد غذایی با روش الگوی تدریس اعضاء تیم و مابقی مباحث به شیوه سنتی (سخنرانی) اجرا شد. در این روش، دانشجویان ابتدا به دو گروه ۴ نفره با کد۱ تا۴ تقسیم سپس در هر جلسه ابتدا افراد با کدهای مشابه در۴ گروه۲ نفره مباحث مربوطه را به مدت ۱۵ دقیقه با یکدیگر مرور و رفع اشکال نموده و سپس افراد به گروه های۴ نفره وارد و به ترتیب شماره ها هر فرد به بحث و تبادل اطلاعات مربوطه پرداخت. در تمامی مراحل استاد درس بر گروهها نظارت داشت و به رفع ابهامات احتمالی آنان میپرداخت. به منظور تبیین دیدگاه دانشجویان از این روش تدریس، داده ها با مصاحبه های نیمه ساختارمند جمع‌آوری و به روش تحلیل محتوی کیفی قراردادی تحلیل شد.

یافته ها:

در مجموع هشت دانشجوی دختر با میانگین سنی ۲/۶۶ ± ۲۱/۷۵ سال مشارکت داشتند. تحلیل داده ها به روش تحلیل محتوی کیفی منجر به استخراج **۳ تم اصلی و ۸ زیر طبقه** شد.

۱- رضایت از یادگیری:
درک عمیق تر مطالب، ترغیب یادگیری خود راهبر

۲- تعاملات یادگیری حمایتی:
تعامل بیشتر با همکلاس ها، ارتباط نزدیکتر با استاد

۳- محیط یادگیری جذاب:
پویایی دانشجو، مسئولیت پذیری در وظایف، جو صمیمانه، عدالت آموزشی

کل دانشجویان با برگزاری این روش تدریس موافق بودند و اجرای این روش را بسیار موثر ارزیابی نمودند. گروه‌بندی و تقسیم مطالب درس در هر جلسه باعث افزایش تمرکز اعضا نسبت به مطالب و مسئولیت پذیری برای تسلط بر محتوای علمی خود شده تا آن مطالب را با سایر افراد گروه نیز به اشتراک بگذارند و این موجب یادگیری بهتر و تقویت مهارت های مکالمه می شد و به افزایش تعامل بین دانشجویان و حتی ارتباط صمیمانه‌تر با استاد کمک می کرد. همچنین، بواسطه شبیه بازی بودن اداره جلسات، جو کلاس از یکنواختی خارج شده و موجب جذاب تر و دلنشین تر شدن کلاس می شد. از طرفی با اجرای قرعه‌کشی بین افراد برای قرارگیری در گروه ها و تغییر کد و شماره های آنان در هر جلسه عدالت هم برقرار می شد که رضایتمندی بیشتری برای دانشجویان داشت. از نقاط ضعف این روش که دانشجویان اشاره داشتند خسته شدن نفرات آخر در زمان ارائه که موجب کاهش تمرکز بر مباحث نفرات آخر می¬شد.

نتیجه گیری:

علی رغم واگذاری مسئولیت مشارکت در تدریس و ارائه مطالب درسی به دانشجو در این روش آموزش، اکثر دانشجویان مشتاقانه تلاش به یادگیری و اجرای این روش داشتند. پیشنهاد می¬گردد روش آموزش تیمی در سایر دروس طراحی و میزان اثرگذاری آنها بررسی گردد.

منابع:

۱- حقانی فریبا، روانی پور مریم. "بکارگیری الگوی طرح تدریس اعضای تیم از دید دانشجویان پرستاری." مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی (۱۳۸۹): ۸۰۷-۸۱۳.

۲- خوشنودی فر زهرا، عباسی عنایت، فرهادیان همایون، صالحی ارجمند حسین و رضایی عبدالمطلب. "بکارگیری الگوی طرح تدریس اعضای تیم (TMTD) در تقویت رفتار کار تیمی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه اراک." مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران (۱۳۹۹)، شماره ۳، دوره ۲: ۶۰۵-۶۱۶ .